

سخنی با دولت

روابط دولتها با صنایع در هر کشوری پیچیدگیهایی دارد. همه تصمیمهای دولتها برای همه صنایع به یک اندازه سودمند یا زیانبار نیست. گاهی ملاحظات فرهنگی و قومی و منطقه‌ای، یا حیثیتی و سیاسی و امنیتی و

دفاعی به میان می‌آید و عوامل صرفاً اقتصادی را تحت الشعاع قرار می‌دهد. به دلیل این پیچیدگی بعضی از کشورها وزارتخانه‌های جداگانه‌ای برای بعضی از صنایع خود ایجاد کرده‌اند. مثلاً کشورهای عضو اوپک وزارت نفت دارند. شوروی سابق مانند کشورهای کمونیستی وزات صنایع برای رشته‌های مختلف صنعتی خود داشته و دارند. از آن سو آلمان و ژاپن که هر دو از پیشرفته‌ترین کشورهای صنعتی جهان هستند، وزات صنایع به آن صورت که ما می‌شناسیم ندارند و تصمیم‌گیریها عمدتاً با جامعه‌ها و انجمنهای ویژه هر صنعت، مانند جامعه ما، یعنی «جامعه مدیران و متخصصین صنعت کفش ایران» است و دولت با حداقل دخالت، فقط نقش ارشادی و هماهنگ‌کننده دارد. گاهی یک سیاست درست بر اثر وقوع یک حادثه یا تحول ناگهانی جهانی نتیجه معکوس می‌دهد و گاهی به عکس، با وقوع یک حادثه مساعد و پیش‌بینی نشده، بخت یار سیاستی می‌شود که چندان امیدی به آن نمی‌رفت.

آنچه مهم است پیدا کردن ترکیب درستی از این ملاحظات و منظورکردن واقع بینانه تواناییهای اجرایی و نرمش برای مواقع غیر عادی و شهادت ریسک حساب شده، یا رعایت جوانب احتیاط، هر کدام در زمان خود، است.

تصمیم دولت به یک حرکت همه جانبه در جهت فعال کردن صادرات غیرنفتی در زمان خاصی که با آن روبه‌رو هستیم، یکی از این گونه تصمیمهای بجا و به موقع به نظر می‌رسد. لزومی نمی‌بینیم که جایگاه و اهمیت صنعت کفش را در اقتصاد کشورمان بار دیگر بیان کنیم که به نظر می‌رسد همه به آن واقفند و در میزگرد مدیران شرکتهای بزرگ کفش ایران که گزارش آن در این کاتالوگ و کاتالوگ قبلی، درج شده شرحی گویا از آن داده شد. باید به بیان خواستها پرداخت که می‌دانیم در بسیاری از این خواستها صنایع دیگر با ما همسو هستند.

نخستین موضوعی که مطرح می‌شود «امکانات» دولتی است. آنچه مورد انتظار صنعت کفش است، امکانات پولی و اقتصادی نیست. حتی معتقدیم یک صنعت خوب صنعتی است که در زمینه‌های مالی و اقتصادی بیشتر از امکاناتی که از دولت می‌گیرد، به دولت امکانات بدهد.

امکاناتی موثرتر و مهم‌تر از اقدامات پشتیبانی دولت در زمینه‌هایی چون فراهم آوردن تسهیلات لازم جهت اعطای اعتبارات بانکی، تخفیفهای مالیاتی و ایجاد امکانات برای وارد کردن مواد اولیه و سهمیه بندیهای مختلف لازم است که در زیر به بخشی از آن می‌پردازیم.

یکی از مهمترین این امکانات، که دولت در اختیار دارد و باید بیش از این هم داشته باشد، و صنایع کشور حق دارند دسترسی به آن را از دولت بخواهند، اطلاعات و آمار صحیح و بموقع است. آمار و اطلاعات فقط اعداد و ارقام خام نیست. البته باید خاطر نشان ساخت که حتی در این مورد هم مرکز آمار ایران و سایر سازمانهایی که مسئولیت جمع‌آوری و انتشار آمارهای مختلف را به عهده دارند، نیاز به تقویت فوری داشته تا از کتابهای سبز و یا سالی که در خارج از ایران درباره این مرز و بوم منتشر می‌شوند عقب نمانند. به علاوه آماری که صنایع و کارخانجات مختلف می‌دهند، معمولاً در ایران نیز مانند سایر کشورهای جهان، بسته به آنکه برای تشکیل پرونده و یا تشخیص مالیاتی باشد و یا گرفتن سهمیه و اعتبارات مختلف، یکسان نیست. کمک و نظارت دولت در این مورد

برای دستیابی به آمار دقیق به شدت مورد نیاز و مفید است. اطلاعات مورد نظر صنایع داده‌های دقیق همه جانبه، قابل اعتماد، قابل تحویل و قابل پردازش و قابل دسترسی فوری است. چند نمونه از زمینه‌هایی را که

مشورتها و توصیه‌های ارشادی دولت، باید در اختیار صنایع و برنامه‌ریزان آنها قرار گیرد و مفید واقع شود، در زیر می‌آوریم:

جزئیات منطق سیاست اقتصادی: صنعت کفش می‌خواهد از سیاست روشن و قاطع اداری و قانونی و اقتصادی دولت اطلاع داشته باشد، آنهم نه پس از تصمیم‌گیری نهایی، بلکه در جریان بحثها و تصمیم‌گیریها. مدیران صنعت کفش باید بدانند که در برنامه اقتصادی آینده کشور چه جایگاهی برای این صنعت منظور شده است. به عنوان مثال اگر تصمیم بر خصوصی سازی است، باید دانست که در جریان بررسیها، از لحاظ میزان سرعت و اولویتها و فوریتها، کفش به کدام سو می‌چربد.

آینده‌نگری: استعداد ایران در صنعت کفش همیشه یکسان نیست. در دوره‌هایی این استعداد بیشتر و در دوره‌هایی کمتر می‌شود. که به سیاست اقتصادی دولت، و نیز به تحولات سیاسی و اقتصادی جهانی بستگی دارد. دولت به علت وسعت دامنه عمل و هیاتهای اقتصادی که در سراسر جهان دارد، در مهمترین موقعیتهای برای آینده‌نگری و اطلاع از چند و چون این استعداد و ظرفیت است تا با هشدارهای به موقع از سرمایه‌گذاریهای پر مخاطره جلوگیری نماید یا سرمایه‌گذاری را در زمینه‌ای به خصوص تشویق کند.

بازار صادراتی: دولت می‌تواند بدون دخالت در تصمیم‌گیری صاحبان صنایع کفش، به آنها کمک کند که در این موارد تصمیم بگیرند: کدام بازار برای فعالیت مناسبتر است؟ کدام بازار فتح شدنی است؟ کجا با کدام رقیبان عمده روبه‌رویم؟ تصمیمهای اخیر «گات»، چه تأثیری بر ما، در مقایسه با رقیبان، ممکن است بگذارد؟ نظارت بر استانداردها چگونه باید عمل شود؟

زنجیره ارتباطی: در ایجاد هماهنگی و کمک به مبادله اطلاعات بین صنعت کفش و صنایع مرتبط (مانند چرم، پوست و ماشین آلات) نقش دولت موثر است.

رابطه با ماشین اداری: چرخه اداری باید به نحوی اصلاح و تقویت شود که صاحبان صنایع کفش آسانترین، مطمئنترین، سالمترین و منظمترین روابط را با آن از جهت کسب اطلاع، و کمترین روابط را از جهت مقررات و گرفتن موافقتها و امضاهای متعدد داشته باشند.

مشورت و هماهنگی: روابط شخصی سالم بین مسئولان دولتی با صاحب نظران صنعت کفش می‌تواند بسیار مفید باشد. نباید فقط منتظر دیدارهای خشک و نامنظم افراد دو طرف در مناسبتهایی چون سمینارها بود. این رسم در بسیاری از موارد کاربرد دارد که افرادی از هر دو سو دیدارهای دوستانه‌ای، مثلاً جلسات هفتگی یا ماهانه ناهار، داشته باشند.

تحقیق و آموزش: صنعت کفش نیاز مبرم به همکاریهای دانشگاهی دارد، نه تنها در زمینه‌های مطلقاً فنی و صنعتی، بلکه در زمینه‌های دیگری که شاید به همان اندازه مهم‌اند، چون مدیریت صنعتی، بازاریابی، تبلیغات، نظر سنجی، مخصوص صنایع کفش.

درباره گسترش زمینه‌های این گونه همکاریها با مسئولان و نهادهای دولتی، گفتگوهای مقدماتی انجام شده و در آینده باز هم حرفهایی خواهیم داشت. از همه اعضا دعوت می‌کنیم که نظرات خود را فردی یا جمعی، با دقت تدوین کنند و به جامعه بفرستند.

